

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
Terveystenhoitajakoulutus
Terveystenhoitaja

Laura Karjalainen

Tulevaisuus haltuun - Terveystenhoitajien vahvuudet ja täydennyskoulutustarpeet

Tiivistelmä

Laura Karjalainen

Tulevaisuus haltuun - Terveystenhoitajien vahvuudet ja täydennyskoulutustarpeet, 28 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta

Terveystenhoitajakoulutus

Terveystenhoitaja

Opinnäytetyö 2019

Ohjaajat: yliopettaja Anja Liimatainen, Saimaan ammattikorkeakoulu,

työelämänohjaaja terveystenhoitaja/ tiimivastaava Pinja Purosalmi, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystpiiri

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää työssä olevien terveystenhoitajien täydennyskoulutustarpeita. Opinnäytetyö on työelämälähtöinen.

Ensimmäinen osa aineistosta pohjautuu työpajassa Hyvinvoivana terveystenhoitajana nyt ja tulevaisuudessa - työhyvinvointi-iltapäivässä muodostuneeseen materiaaliin, jonka tuottivat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystpiirin koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä hyvinvointineuvoloitten terveystenhoitajat. Osa aineistosta koottiin palautekyselyn yhteydessä, joka lähetettiin työhyvinvointi-iltapäivään osallistuneille tapahtuman jälkeen. Kyselylomakkeen kysymykset perustuivat teorian tietoon sekä Eksoten esimiesten näkemyksiin koulutustarpeista.

Teorian tietoa tulevista muutoksista terveystenhoitajatyössä sekä meneillään olevista hankkeista löytyi runsaasti. Muutokset sosiaali- ja terveystsalalla ovat soteuudistuksen vuoksi hyvin esillä ja ajankohtaisia. Vaikeinta oli rajata teoriapohjaa terveystenhoitajiin sekä heidän tulevaisuuden haasteisiinsa.

Suurin osa terveystenhoitajista uskoi hyötyvänsä täydennyskoulutuksesta joko nykyisessä työssään tai tulevaisuuden haasteiden edessä. Sähköisten palveluiden lisääntyminen korostui vastauksissa ja niihin toivottiinkin eniten koulutusta. Monialainen yhteistyö koettiin myös tärkeäksi koulutuksen aiheeksi, sillä monialaiset asiakkaat sekä maahanmuuttajat ovat jatkuvasti kasvava osa asiakkaista. Opetuksen järjestämisen suhteen toiveissa tasoihin päätyivät sekä lähiopetus että monimuoto-opetus. Kerran tai kahdesti vuodessa tapahtuva tiivis lähiopetus vastaisi niin opetuksen tarpeeseen kuin kokoontumistarpeeseen.

Asiasanat: Täydennyskoulutus, ammatillinen osaaminen, terveystenhoitajatyö

Abstract

Laura Karjalainen

Ready for future - Updating education survey to public health care nurses,
28 pages, 2 appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Health Care and Social Services, Lappeenranta

Degree Programme in Public Health Nursing

Public Health Nurse

Bachelor's Thesis 2019

Instructors: Ms Anja Liimatainen, Principal Lecturer at Saimaa University of Applied Sciences, Ms Pinja Purosalmi, public health nurse/ team leader South Karelia Social and Health Care District

The purpose of the study was to discover how public health nurses see their work identity and which kind of updating education they think that they need in future.

Data for this study were collected by public health nurses who participated in Ek-sote workshops on Hyvinvoivana terveydenhoitaja nyt ja tulevaisuudessa well-care afternoon in Saimaa. In the workshop of public health care nurses professional strengths were placed on a tree called identity of public health care nurse. Based on this material answers were placed on a chart. Sorting answers in categories gave me subclass titles and sorting this gave me sections. This material shows the existing strengths and skills needs they already have. Part of material was collected after this event in a feedback survey. In survey public health nurses were asked questions about their updating educational needs.

The results of the study show that public health nurses are very interested in updating education and group meetings to get together with other public health nurses. They think that it is required for success in their work now and in the future. On-line services especially are becoming an increasing bigger part of social and health services.

Answers show that one or two day intensive education days or afternoons were the most interested way to organize these meetings either once or twice in a year.

Keywords: updating education, professional skills, public health nurse

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Muuttuva terveydenhoitajatyö	6
2.1	Terveydenhoitajan osaamisalueet	6
2.2	Tulevaisuuden haasteet.....	7
3	Terveydenhoitajatyön alueellinen kehittäminen	8
3.1	Strategiset painopisteet	9
3.2	Terveydenhoitajien työhyvinvoinnin edistäminen	10
4	Opinnäytetyön tarkoitus	10
5	Opinnäytetyön toteutus.....	11
5.1	Työhyvinvointi-iltapäivän suunnittelu ja toteutus	12
5.2	Vahvuuteni terveydenhoitajana-työpaja	13
5.3	Työpajan aineiston keruu ja analysointi	14
5.4	Kyselyaineiston keruu ja analysointi	16
5.5	Eettisyys ja luotettavuus	18
6	Tulokset	19
6.1	Terveydenhoitajien ammatilliset vahvuudet	19
6.2	Terveydenhoitajien täydennyskoulutustarpeet.....	20
7	Yhteenveto.....	23
	Lähteet.....	26

Liite 1 Saate

Liite 2 Kyselylomake

1 Johdanto

Sosiaali- ja terveysala Suomessa on murroksen keskellä. Soteuudistus, muuttuva työ ja digitalisaation lisääntyminen aiheuttavat paineita muutokseen ja työvoiman kouluttamiseen. Maahanmuuton tuomat haasteet terveydenhoitajan työssä ovat arkipäiväisiä. Uudistuva terveydenhoitajatyö tulee jatkossa suuntautumaan ennalta ehkäiseväksi työksi ja siirtyä kotona tapahtuvan terveydenhoitotyön suuntaan. Videoneuvonta, mobiilipalvelut, sähköiset hyvinvointipalvelut ja erilaiset chat-palvelut helpottavat asiakkaita saamaan palveluita myös ilta-aikaan (Eksote 2018b).

Kärkihankkeet ajavat uudenlaisen palvelukokonaisuuden kehittämistä, jossa palvelut ovat entistä enemmän asiakasta osallistavampia ja saatavilla ympäri Suomen saman arvoisina palveluina (Eksote 2018b). Terveydenhoitajien jo laajoja osaamisalueita tulee laajentaa vastaamaan tulevaisuuden muuttuviin terveydenhoitajatyön haasteisiin.

Sote-uudistuksen jälkeen palveluista vastaa maakunta ja asiakkaiden valinnanvapaus korostuu. Asiakasmaksut tasaantuvat yksityisen ja julkisen palvelun välillä. Kaikille pyritään takaamaan sosiaali- ja terveysterveystarpeita tasapuolisesti, asuinpaikasta riippumatta (Valtionneuvosto 2018). Se, kuinka tämä kaikki vaikuttaa terveydenhoitajan työhön ja tulevaisuuden työpaikkoihin, jää nähtäväksi.

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö kokoaa työelämästä nousevia terveydenhoitajien täydennyskoulutustarpeita. Opinnäytetyö vastaa työelämän tarpeisiin ja on hyödynnettävissä täydennyskoulutuksen järjestämisessä. Aihe on kiinnostava, sillä siihen liittyvät alueellisuus ja oman tulevan ammattiuran haasteet. Aihe on tärkeä, koska se perustuu Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (Eksoten) toiveeseen selvittää koulutustarpeita. Ajankohtaisuus korostuu soteuudistuksen tuomien tulevaisuuden muutosten myötä. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata toiminnallisista menetelmistä terveydenhoitajien näkemyksiä nykyisistä ammatillisista vahvuuksista ja täydennyskoulutustarpeista. Tavoitteena on saadun tiedon avulla tunnistaa kehittämistarpeet ammatillisen osaamisen vahvistamiseksi.

2 Muuttuva terveydenhoitajatyö

Terveyssisaren ammattinimeke muutettiin 1970-luvulla terveydenhoitajaksi kansanterveyslain mullistaessa koko terveydenhuoltojärjestelmän. Työ muuttui yksilö- ja sektorikeskeiseksi, terveyskeskustoiminta kehittyi, ja hoitotiede saapui yliopistoihin. Siitä asti terveydenhoitajatyö on ollut jatkuvassa muutoksessa lainsäädäntöjen ja muuttuvien käytäntöjen keskellä. Kuitenkin terveyden edistäminen, ennaltaehkäisy ja terveydellisen tasa-arvon edistäminen ovat kantavia arvoja edelleen terveyssisaren koulutuksen alkuajoista (Haarala ym. 2015 s. 9–15).

2.1 Terveydenhoitajan osaamisalueet

Haarala ym. (2015) kuvaavat kirjassaan terveydenhoitajakoulutuksen (240 op) ammatillisen osaamisen rakentuvan valmistuvan terveydenhoitajan, sairaanhoitajan ja ammattikorkeakoulututkintojen yhteisestä ammatillisesta osaamisesta. Terveydenhoitajan ammatilliset osaamisalueet (60 opintopistettä) koostuvat seuraavista osa-alueista.

Terveyttä edistävä terveydenhoitajatyö

- promotiivinen, preventiivinen, voimavaroja tukeva, etsivä ja kulttuurinen terveydenhoitajatyö sekä toimintamallit ja työmenetelmät.

Yksilön, perheen ja yhteisön terveydenhoitajatyö

- lasta odottavan perheen, lapsen, nuoren ja heidän perheidensä, työikäisen ja hänen yhteisönsä sekä ikääntyneen ja hänen perheensä terveydenhoitajatyö.

Terveellisen ja turvallisen ympäristön edistäminen

- ympäristöterveyden edistäminen sekä tartuntatautien ehkäisy, hoito ja rokkottaminen.

Yhteiskunnallinen terveydenhoitajatyö

- Yhteiskunnalliseen päätöksen tekoon vaikuttaminen sekä terveyspalveluiden laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen

Terveydenhoitajatyö johtaminen ja kehittäminen

- ammattieettinen toiminta, tulevaisuussuuntautunut terveydenhoitajatyö ja sen johtaminen.

Lisäksi koulutukseen kuuluu sairaanhoitajan ammatilliset osaamisalueet 180 opintopistettä ja ammattikorkeakoulututkintojen yhteiset osaamisalueet oppimisesta, eettisyydestä, työyhteisöistä, innovaatioista sekä kansainvälisyydestä (Haarala ym. 2015, 404–405). Pro gradutyössään Heikkilä (2015) toteaa terveydenhoitajakoulutuksen kattavan laaja-alaisesti osaamisalueet ja tuloksissaan toteaa terveydenhoitajien saavan vain ”ajokortin” työn tekoon. Tätä alkuosaamista vahvistetaan työn ohessa tekemällä. Osaaminen kehittyy valmistumisen jälkeen sillä osa-alueella, johon on työllistynyt. Tuloksien mukaan terveydenhoitajat arvioivatkin osaamisensa pääosin vain keskinertaiseksi. Parhaiten terveydenhoitajat kokivat saavansa koulutuksesta valmiuksia eettiseen toimintaan ja tutkittuun näyttöön perustuviin työmenetelmiin, mutta terveystieteiden ohjelmien, strategioiden ja hoito-ohjelmien valintaan ja soveltamiseen valmiudet koettiin vajaviksi. Yksilön, perheiden ja yhteisöiden terveysuhat olivat myös hyvin hallinnassa, mutta yleisiin terveysuhkiin ja huolen puheeksiottoon terveydenhoitajat kokivat koulutuksen olevan riittämätön. Yhteiskunnallinen ja monikulttuurinen terveydenhoitotyöhön katsottiin olevan heikoimmat valmiudet. Koulutuksen katsottiin monin osin vastaavan työtä, mutta itse oppimisen koettiin alkavan vasta valmistumisen jälkeen. Käytännön harjoitteluiden lisääminen koettiin parantavan teorian ja käytännön työn yhdistämistä. (Heikkilä 2015.)

2.2 Tulevaisuuden haasteet

COPE- hanke (Osaavan työvoiman varmistaminen sosiaali- ja terveydenhuollon murroksessa) on Aalto-yliopiston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Laurea-ammattikorkeakoulun, Strategisen tutkimuksen neuvoston, Itä-Suomen yliopiston sekä Suomen akatemian yhteishanke, jolla tutkitaan murrosta ja sen vaikutuksia työhön, osaamistarpeisiin sekä osaamisen kehittämiseen. Lisäkoulutusta ja sen tarvetta on tutkittava sekä työntekijöiden, tuottavuuden, asiakaslähteisyyden lisäämisen, että työnantajatahon näkökulmista. Turha kouluttaminen maksaa, mutta kouluttamaton työvoima on tehoton ja turhautunut. Osaamistarpeet ovat muuttumassa.

Tarvitseeko jo nykyiseen koulutukseen lisätä jotain vai tuleeko ensin kouluttaa jo työssä olevat ajan tasalle? COPE-hanke tutkii monikulttuurisuuden, resurssien

niukkuuden, digilisaation ja asiakaslähtöisyyden vaikutuksia ja niiden lisääntymisen näkyvyyttä sosiaali- ja terveysalan töissä. Yhteistyö ammattikoulujen, THL:n sekä tutkimustahojen kesken on mielenkiintoista sekä antoisaa ja antaa eri toimijoille näkökulmaa aiheeseen. (COPE 2019.)

Sote-osaamisen varmistaminen on tarkoitus aloittaa koordinoimalla oikein kehittämis- ja koulutusohjelmat, hyödyntää jo olemassa olevia, toimivia hankemalleja ja koulutuskokonaisuuksia. Tarkoituksena on säästää resursseja sekä luoda malleja, joilla voidaan seurata ja arvioida osaamisen muutoksia tulevaisuudessa. (Kangasniemi ym. 2018.)

Valtakunnallisesti erilaisilla hankkeilla kehittämistyö on jo aloitettu vastaamaan työelämän haasteiden muutoksiin sekä työn digitalisoitumisen aiheuttamiin tarpeisiin. Esimerkiksi Sosiaali- ja terveysministeriön ja Opetus- ja kulttuuriministeriön Osaamisella soteen -yhteishankkeella pyritään toteuttamaan hallituksen kärkihankkeita, jonka tarkoituksena on vahvistaa vuoropuhelua asiantuntijoiden ja koulutusten järjestäjien välillä. Hanke keskittyy tunnistamaan keskeisimmät osaamisen sekä koulutuksen uudistamisen tarpeet (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019). Lisäksi TOTEEMI -työssä oppimassa, työhön korkeakoulujen kehittämishanke tutkii sekä kehittää työn ja opintojen käytännön yhdistämistä (TOTEEMI-hanke 2019).

Ilmonen ym. (2007) tutkimuksessa ravitsemusneuvonnan tärkeydestä ja ajankohtauudesta kuvataan hyvin koulutustarjonnan merkitystä ohjeistusten yhtenäistämässä ja ammattiryhmien yhteistyön edistämässä. Yhtenäisten käytänteiden luomisessa yhteistyö, tiedon jakaminen ja yhteiset tapaamiset ovat avainasemissa. (Ilmonen 2007.)

3 Terveystenhoitajatyön alueellinen kehittäminen

Opinnäytetyön selvityksen aiheena ovat Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden palveluksessa (Eksote) työskentelevien terveydenhoitajien toiveet ja tarpeet täydennyskoulutukselle. Tarpeeton koulutus kuluttaa turhaan aikaa sekä hoitohenkilöstöltä että koulutuksen organisoijilta, kun sen sijaan voitaisiin järjestää tarve-

pohjaisia, dynaamisia koulutusmahdollisuuksia. Henkilökunnan osaamisen edellytyksenä on tietotaidon päivittäminen sekä muutoksen mukana pysyminen. Osaava, asiantunteva henkilöstö myös lisää työhyvinvointia ja sitä kautta myös henkilöstön pysyvyyttä. Myös Eksoten strategian (2014–2018) kriittisiin menestystekijöihin kuuluu koulutuksen lisääminen sekä uudistumis- ja kehittymishaluisen työympäristö (Eksote 2018c). Eksote tarjoaa tällä hetkellä työntekijöilleen täydennyskoulutusta muun muassa saattohoitoon, lääkelupiin, ATK-osaamiseen, EKG-tulkintaan, turvallisuuteen sekä rokotusosaamisen syventämiseen internet-pohjaisten Microsoft Lyncin sekä Moodlen kaltaisten virtuaalioppimisympäristöjen avulla. Lisäksi monimuoto-opintoina järjestettävä VESOTE- hanke (Vaikuttavaa elintapaohjausta sosiaali- ja terveydenhuoltoon poikkihallinnollisesti) antaa työkaluja kansalaisten liikunnan lisäämiseen, istumisen vähentämiseen, unen parantamiseen sekä yleiseen terveyden edistämiseen ammattilaisille. Tämä kuuluu osana Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta -kärkihankkeen Hyvät käytännöt pysyvään käyttöön -projektia (2017–18) (UKK instituutti, 2018).

3.1 Strategiset painopisteet

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyö tuottaa julkisia sosiaali- ja terveystyöpalveluita Etelä-Karjalassa yhdeksälle kunnalle eli noin 130 000 asukkaalle. Toimipisteitä Eksotella on noin sata. Palveluita ovat avoterveydenhuolto, suun terveydenhuolto, mielenterveys- ja päihdepalvelut, laboratorio- ja kuvantamispalvelut, lääkehuolto, kuntoutus, perhepalvelut, aikuisten sosiaalipalvelut ja vammaispalvelut sekä väestön palvelutarpeeseen ja ikärakenteeseen joustavasti mukautuvat vanhustenpalvelut. Etelä-Karjalan keskussairaala Lappeenrannassa vastaa erikoissairaanhoidosta. Eksote on myös maakunnan suurin työnantaja. Työntekijöitä on kaikkiaan noin 5 000 (Eksote 2018a).

Eksote on mukana myös kaikissa hallituksen kärkihankkeissa sekä erilaisissa valtakunnallisissa työryhmissä luomassa tulevaisuuden sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Kärkihankkeissa korostuvat terveydenhoitajan osaamisen kannalta tärkeät asiat, kuten asiakasosallisuuden lisääminen, digitalisaatio 15 sotealueen yhteisenä sähköisen hyvinvointipalvelun toimintamallin luonnissa, terveyttä ja hyvinvointia edistävä sekä eriarvoisuutta vähentävä elintapahanke, ikäihmisten ja

omaishoitajien palveluohjausverkosto sekä lapsi- ja perhepalveluiden kehittämisen ennaltaehkäisevään suuntaan (Eksote 2018b).

Tämä opinnäytetyö toimii jatkumona viime vuonna Saimaan ammattikorkeakoulusta julkaistuun Ahokaisen, Rinkisen ja Tujulan terveydenhoitajatyön muutokset opinnäytetyölle. Opinnäytetyössään he perehtyvät terveydenhoitajatyön muutoksiin kansanterveystieteen alkuajoilta tähän päivään. Opinnäytetyössä he olivat saaneet selville terveydenhoitajien näkevän tulevaisuuden muutokset sekä mielenkiintoisina että haastavina sotemuutoksen takia. Maahanmuuton lisääntyminen, monikulttuurisuus ja sähköinen tiedonkulku nousivat heidän selvityksensä tuloksissa haasteiksi (Ahokainen ym. 2018).

3.2 Terveydenhoitajien työhyvinvoinnin edistäminen

Eksoten terveydenhoitajille järjestettiin 17.5.2018 Hyvinvoivana terveydenhoitajana nyt ja tulevaisuudessa -tapahtuma Saimaan ammattikorkeakoululla. Tapahtuma suunniteltiin yhteistyössä Eksoten terveydenhoitajien esimiesten ja terveydenhoitajakoulutuksen opetushenkilöstön kanssa.

Tapahtuman tavoitteena oli vahvistaa terveydenhoitajan osaamista nyt ja tulevaisuudessa. Alustavan arvion mukaan tapahtumaan voisi osallistua jopa 100–120, lähinnä neuvola- ja koulu- sekä opiskeluterveydenhuollossa toimivaa terveydenhoitajaa. Tapahtuman kutsut toimitettiin työelämän edustajien kautta osallistujille. Pääaiheina tässä työhyvinvointi-iltapäivässä oli terveydenhoitajana yhteistyöverkostoissa ja aivotyön ergonomia, joista kummastakin oli suunniteltuna kolme työpajaa. Näiden lisäksi tapahtumassa jaettiin kokemuksia työhyvinvointipilotoinnista ja sen tuloksista.

4 Opinnäytetyön tarkoitus

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata terveydenhoitajien näkemyksiä nykyisistä ammatillisista vahvuuksista ja täydennyskoulutustarpeista. Terveydenhoitajien työnkuva muuttuu, ja sosiaali- ja terveysala on murroksessa soteuudistuksen ja digilisaation myötä. Tavoitteena on saadun tiedon avulla tunnistaa kehittämistarpeet ammatillisen osaamisen vahvistamiseksi.

Opinnäytetyön tehtävänä on

- kuvata terveydenhoitajien näkemyksiä ammatillisista vahvuuksista
- koota terveydenhoitajien täydennyskoulutustarpeita.

5 Opinnäytetyön toteutus

–Tässä opinnäytetyössä mukaillaan Salosen (2013) mallia, jonka mukaan toiminnallinen opinnäytetyö voidaan jakaa aloitusvaiheeseen, suunnitteluvaiheeseen, esivaiheeseen, työstämiseen, tarkastusvaiheeseen, viimeistelyvaiheeseen sekä valmiiseen tuotokseen. Alla olevassa kuvassa 1 on avattu näitä vaihteita ja niiden sisältöä sekä aikataulua tämän opinnäytetyön teossa.

Kuva 1. Opinnäytetyön vaiheet

Vilka ja Airaksinen (2003, 56–57) kuvaavat toiminnallisessa opinnäytetyössä käytettävän väljemmin tutkimuskäytänteitä, vaikka tiedon keräämisen välineet ovat samat kuin tutkimuksellisessakin. Analysoinnin ei ole välttämätöntä olla yhtä

tarkkaa ja järjestelmällistä kuin tutkimuksellisessa opinnäytetyössä. Kirjaaminen ja tapahtumien auki kirjoittaminen, kuten kuka teki ja mitä, korostuvat varsinkin, kun järjestetään suuria tapahtumia. Näissä voi osallisina olla useampi toimija ja opiskelija yhtä aikaa. Toiminnallinen opinnäytetyö vaatii kuitenkin myös teoreettista viitekehystä ja tietoperustaa. Kohderyhmän määrittely korostuu toiminnallisessa opinnäytetyössä ja ilman kohderyhmää opinnäytetyöprosessi on hankala toteuttaa. (Vilkkä & Airaksinen 2003.)

Tässä opinnäytetyössä teoreettinen viitekehys on koottu aiemmista tutkimuksista ja sitä on verrattu terveydenhoitajakoulutukseen. Kohderyhmän eli terveydenhoitajien rajaus helpottui tapahtuman myötä, koska tapahtuma oli suunnattu vain siihen kutsuille terveydenhoitajille.

Opinnäytetyöhön kerättiin vastaukset täydennyskoulutuksen tarpeista terveydenhoitajilta, jotka osallistuvat Saimaan ammattikorkeakoulun ja Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden järjestämään Hyvinvoivana terveydenhoitajana nyt ja tulevaisuudessa –tapahtumaan. Palautetta kysyttiin työkykyä ylläpitävän toiminnan eli työ-iltapäivästä, toteutuksesta, hyödynnettävyydestä työelämään sekä täydennyskoulutustarpeista. Palautekysely toteutettiin Webropol -kyselynä (liite 2) Eksoten terveydenhoitajille tapahtuman palautteen keräämisen yhteydessä. Kyselyn ohessa lähetettiin osallistujille saatekirje (liite 3), jossa kerrottiin opinnäytetyöstä, aineiston käyttömahdollisuuksista, valmistumisaikataulusta sekä tutkijan yhteystiedot.

Opinnäytetyöstä ei muodostunut kustannuksia opinnäytetyön tekijälle, sillä Webropol-käyttöoikeus ja materiaalit tapahtumaan saatiin Saimaan ammattikorkeakoululta. Opinnäytetyön työelämän ohjaajaksi lupautui Eksoten terveydenhoitaja/tiimivastaava Pinja Purosalmi.

5.1 Työhyvinvointi-iltapäivän suunnittelu ja toteutus

Työhyvinvointi-iltapäivän suunnittelussa mukana oli Saimaan ammattikorkeakoulun opettajia, oppilaita sekä Eksoten terveydenhoitajia esimiehineen. Aiheet ja niiden jakaminen työpajoiksi sisältöineen tapahtui Saimaan yhteispalavereissa ja näiden suunnitelmien sisällöt esiteltiin Eksoten henkilöstölle, jotka muutosehdotusten kanssa hyväksyivät päivän kulun ja sisällön. Kukin työpaja valmisteltiin

omana kokonaisuutenaan, ja kunkin työpisteen vetäjät päättivät itse omasta työ-
jaostaan.

Tapahtumaan kutsuttiin 120 terveydenhoitajaa. Osallistujamäärä jäi tavoitteesta ja osallistujia tapahtumaan saapui vain 51. Terveydenhoitajat jaettiin saapumisjärjestyksessä ryhmiin värilappujen avulla. Ryhmiä muodostettiin kuusi, työpajojen lukumäärän mukaisesti. Aikataulutus oli luotu niin, että kolme ryhmää suoritti ensin porrastetusti kolme työpajaa joko ulkona tai sisätiloissa ja kahvitauon jälkeen ryhmät jatkoivat jäljelle jääneisiin kolmeen työpajaan.

Toiminnallisissa työpajoissa opettajien ja terveydenhoitajaopiskelijoiden johdolla käytiin lävitse muun muassa työhyvinvoinnin edistämistä, tulevaisuuden näkymiä soteuudistuksen jälkeen sekä omien vahvuuksien tunnistamista. Ulkona sijaitsevat työpajat muodostuivat aivoergonomian osiosta. Näissä työpajoissa terveydenhoitajat tunnistivat konkreettisia työhyvinvointiin positiivisesti tai negatiivisesti vaikuttavia tekijöitä sekä saivat keinoja näiden käsittelyyn. Sisällä Saimaan ammattikorkeakoulun tiloissa Terveydenhoitajana yhteystyöverkostoissa-osion kolme työpajaa käsittelivät luottamusta ja kollegiaalisuutta, tulevaisuutta ja mahdollisuuksia sekä vahvuuksien tunnistamista.

5.2 Vahvuuteni terveydenhoitajana-työpaja

Oma työpajanani oli Vahvuuteni terveydenhoitajana, jossa päädyimme keräämään vahvuuksia lehtinä alati vehreytyvään Terveydenhoitajuuden puuhun. Puuta varten tarvitsin kangasta sekä kankaanpainantavärejä. Lisäksi puuhun tarvittiin lehtiä, joihin vahvuudet voidaan kirjata. Kaikki materiaalit saatiin Saimaan ammattikorkeakoululta. Leikkasin erimallisia ja -värisiä lehtiä, jotta puuhun tulee eloa. Puu valikoitui vaakatasoon maalattavaksi, jotta puuhun yltää kiinnittää mahdollisimman monta lehteä ilman apuvälineitä. Tapahtuman aikana lehtiä leikattiin lisää osallistujien tarpeen mukaan.

Vahvuuteni terveydenhoitajana-työpajassa ohjasin terveydenhoitajia tunnistamaan omat ammatilliset vahvuutensa. Vahvuudet kirjoitettiin lehden mallisiin lappuihin, jotka sijoitettiin Terveydenhoitajuuden puuhun, joka oli maalattu kankaalle tätä työpajaa varten. Ryhmäkohtainen tuotos kuvattiin ja puu tyhjennettiin ennen

seuraavan ryhmän saapumista. Näin saatiin vähennettyä edellisen ryhmän tuotoksen ohjaavuutta seuraavan ryhmän toimintaan. Päivän jälkeen kaikki tunnistetut vahvuudet liitettiin puuhun ja dokumentoitiin kuvaamalla (Kuva 2.). Terveydenhoitajuuden puuta lehtineen toivottiin Eksoten puolelta käytettäväksi huoneentauluna, muistutuksena terveydenhoitajien monipuolisista osaamistarpeista ja vahvuuksista. Vahvuuksien tunnistaminen antaa pohjaa terveydenhoitajille omien kehittymistarpeidensa tunnistamisessa ja kyselyn täydennyskoulutuskysymyksiin vastaamiseen.

Kuva 2. Terveydenhoitajuuden puu

5.3 Työpajan aineiston keruu ja analysointi

Työpajassa terveydenhoitajuuden puuhun kerätty aineisto analysointi tapahtui luokittelemalla. Käytännössä aineiston annetaan kertoa oma tarinansa tutkittavasta ilmiöstä. Aineisto pelkistetään ilmaisuihin ja sijoitellaan ryhmiin, jotka kuvaavat samaa asiaa. Näin tiivistetään materiaalia niin, että niiden oleellinen sisältö säilyy. Nämä ryhmät voidaan jakaa abstrahoinnilla suurempiin yläluokkiin. Lopullinen analyysi antaa vastauksen tutkimuksen tehtäviin yleiskuvauksella, joka on voitu koota useammista vastauksista tai haastatteluista (Kylmä & Juvakka, 2007, 112–120).

Jaottelun tukena käytin tapahtumassa esille nousseita terveydenhoitajien kertomia asioita ja selityksiä vastauksista. Jaottelu aloitettiin heti tapahtuman jälkeen ensin lajittelemalla lehdet pinoihin sisällön mukaan, sitten tallentamalla sisällöt koneelle, lajittelemalla ne alaluokkiin (taulukko 1.) ja lopuksi materiaalista muodostuivat yläluokat (taulukko 2.)

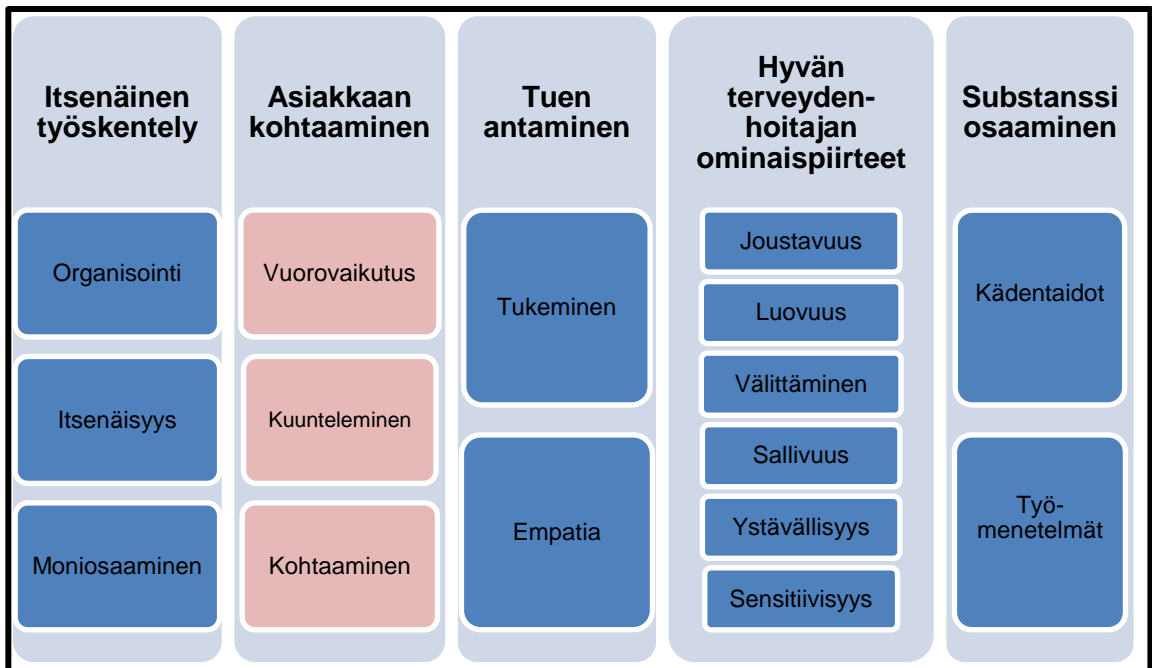
Alkuperäinen ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka
Itsenäinen päätöksenteko 4	Itsenäisyys	Itsenäinen työskentely
Organisointi 8, Järjestelmällisyys 1 Kokonaisuuksien hallinta 1, Suunnitelmallisuus 3	Organisointi	
Ammattilainen 1, Moniosaaja 8 Muuntautumiskykyinen 3, Laaja 1	Moniosaaminen	
Vuorovaikutustaidot 7	Vuorovaikutus	Asiakkaan kohtaaminen
Kuuntelija 11, Kuuntelemaan 7, Kuunteleminen Kuuntelemisen taito 5	Kuunteleminen	
Kohtaaminen 9 Erialaisten ihmisen kohtaaminen 6	Kohtaaminen	
Tukeminen/kannustaminen 1 Tukeminen 2, Kannustamaan 3, Tsemppari 1	Tukeminen	Tuen antaminen
Empaattinen 3, Empaattisuus 4, Empatia 1	Empatia	
Hyvät kädentaidot 1, Rokoteosaaminen 3 Ennalta ehkäisevä työote 2	Kädentaidot	Substanssi-osaamien
Neuvonta/ohjaus 2, Puheeksi otto 2 Vaikeiden asioiden puheeksi otto 1	Työmenetelmät	
Joustava 4, Joustavuus 7	Joustavuus	Hyvän terveydenhoitajan ominaispiirteet
Ei hämmästy oikein mistään 3 Huumorintajuinen 2 Kekseliäisyys 1, "Terve itsekkyyys" 1 Pistää itsensä likoon 1 Eläytyminen 1, Luova 1	Luovuus	
Helposti lähestyttävä 6, Rauhallisuus 1, Tasapuolisuus 1, Ihmisläheisyys 1, Välittäminen 1	Välittäminen	
Hyvä arvioimaan normaaliutta 1 Avarakatseisuus 1, Sallivuus 1, Sopeutuvaisuus 1	Sallivuus	
Kiinnostus 1, Inhimillinen 1, Ymmärtäväinen 1, Ihmisläheinen 1, Ystävällinen 1, Turvallinen 1, Myötäläjä 1, Rohkea 1	Ystävällisyys	
Herkkyys 1, Myönteisyys 1, Sensitiivisyys 1, Jämäkkyys 1, Kärsivällisyys 1, Hyvät intuiot 1 Havainnoiminen 2, Näkeminen 1	Sensitiivisyys	

Taulukko 1. Esimerkki terveydenhoitajien vahvuuksien luokittelusta

Materiaalista nousi, että kädentaitoja, kuten rokotusosaamista sekä työmenetelmiä, kuten huolen puheeksi ottamista tarvitaan terveydenhoitajan työssä, mutta työ itsessään ei ole pelkkää suorittamista. Aikataulujen muuttuvuus sekä tietynlainen luovuus asioiden järjestämiseen sekä aikatauluttamiseen kuuluu monen

terveydenhoitajan arkeen. Jos terveydenhoitaja aistii asiakkaan tarvitsevan lisäaikaa tai lisätukea, hänen tulee käyttää monia näistä taidoistaan hyödyksi löytääkseen juuri kyseistä asiakasta tukevat vaihtoehdot. Välillä pelkkä läsnäolo ja kuunteleminen voivat riittää, kun taas välillä tulee ripeästi tarttua toimeen. Kyky puuttua juuri sopivasti, sopivalla tavalla ja ajallaan ovat terveydenhoitajuuden haasteista sellaisia, joita ei pelkistä kirjoista opita.

Alaluokat taas ryhmittelin yhteen ja niistä koottiin yläluokat, jotka näkyvät taulukossa 2. Vastauksissa nousi esille terveydenhoitajien perustaitoja sekä luonteenpiirteitä, jotka ovat hyödyksi ihmisläheisessä työssä. Huumorintajuus ja herkkyys ovat asioita, joita on vaikea opetella mutta jotka ovat tärkeitä taitoja. Yhteistyötaidot sekä itsenäinen päätöksenteko olivat myös useissa vastauksissa. Terveydenhoitaja työskentelee usein yksin, mutta tekee hyvin paljon yhteistyötä lääkärin, psykologin, kuraattorin, päiväkodin, koulun ja vanhempien kanssa, vain muutamia mainitakseni.

Taulukko 2. Terveydenhoitajien ammatilliset vahvuudet

5.4 Kyselyaineiston keruu ja analysointi

Tapahtuman jälkeen terveydenhoitajille lähetettiin palautekysely, joka sisälsi kysymyksiä sekä tapahtumasta että täydennyskoulutustarpeesta. Tapahtumassa

terveydenhoitajat tunnistivat omia olemassa olevia vahvuuksiaan, ja palautekyselyssä pyydettiin arvioimaan niitä kohtia omassa työssä ja työskentelyssä, joita voitaisiin vahvistaa täydennyskoulutuksella. Tapahtuman palautteeseen liitettyllä kyselyllä toivottiin, että vastaajamäärään nousee korkeammaksi ja kato saadaan minimoitua.

Aineiston keräämiseen suunniteltiin käytettäväksi kvantitatiivisesta tutkimuksesta tuttua internetkyselyä, Webropolia, sen helppokäyttöisyyden, saatavuuden, lähestyttävyyden sekä yksityisyydensuojan takia (Heikkilä 2014, 13 & 68–70). Kyselystä tuli puolistrukturoitu, sillä lomakkeessa oli sekä avoimia, että strukturoituja kysymyksiä. Kysely välitettiin osallistujille esimiesten kautta sähköpostitse. Osallistuja voi osallistua kyselyyn lähes mihin vuorokauden aikaan ja nykyään jopa paikkaan katsomatta, vaikka puhelimellaan. Tämän toivottiin lisäävän vastausten määrää ja siten kattavan suuremman osan tapahtumaan osallistuneista terveydenhoitajista. Työ on nykyään niin liikkuvaa, ettei työpisteen olemassaolo tarkoita siellä oleskelua postia lukien.

Tapahtuman jälkeen lähetetty palautekysely antoi mahdollisuuden osallistujalle miettiä päivän antia rauhassa. Aineiston analysointi helpottui internetkyselyn vuoksi eikä vastaamiseen tarvinnut varata aikaa muutenkin tiiviin tapahtuman yhteyteen. Kysely arvioitiin etukäteen esimiehen sekä opettajien kesken, joiden palautteen ja muutostoiveiden korjauksen jälkeen kysely lähetettiin terveydenhoitajien esimiehille. Esimiehet lähettivät saatekirjeellä ja kyselyyn johtavalla linkillä varustetun sähköpostin osallistujille. Vastausaikaa tapahtuman jälkeen annettiin noin neljä viikkoa.

Kyselystä saatu aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin ja tuloksia kuvataan opinnäytetyössä numeraalisesti frekvensseinä ja prosentteina. Tässä opinnäytetyössä hyödynnettiin Webropol-ohjelman analysointitoimintoja sekä kuvaaja- ja diagramminominaisuuksia. Tässä opinnäytetyössä aineiston analyysi aloitettiin heti kyselyn sulkemisen jälkeen.

Määrällisessä tutkimuksessa selvitetään prosenttiosuuksiin ja lukumääriin liittyviä kysymyksiä, ja siksi se vaatiikin tarpeeksi suuren ja edustavan otoksen. Asiat kuvataan numeroin ja havainnollistetaan kuvioin ja taulukoin. Tällä tutkimustavalla

voidaan selvittää yleensä olemassa oleva tilanne, mutta ei riittävästi syitä siihen. Aineisto voidaan kerätä valmiista tilastoista, rekistereistä, tietokannoista tai kuten tässä selvityksessä, kerätä itse (Heikkilä 2008, 16–19).

5.5 Eettisyys ja luotettavuus

Aineisto kerättiin tapahtumaan osallistujilta nimettömänä tietoon perustuvaa suostumusta hyväksi käyttäen. Saatekirjeessä kerrottiin, mihin aineistoa aiotaan käyttää, tutkimuksen tekijöiden yhteystiedot, osallistumisen vapaaehtoisuudesta ja mahdollisuudesta jättäytyä tutkimuksesta missä tahansa tutkimuksen vaiheessa (Kylmä & Juvakka 2007, 149–150). Eksoten tutkimuslupa tarvittiin, koska osallistujina on henkilökunta (Eksote 2018d).

Selvityksen tekijän henkilökohtainen rooli jäi internetkyselyssä pieneksi, koska kysely välitettiin työelämän edustajan kautta. Omat lähtökohdat ja mielipiteet eivät päässeet vaikuttamaan osallistujien vastauksiin. Huolellisella kysymysten asettelulla pystyttiin myös vähentää vastaajien johdattelua.

Tässä opinnäytetyössä on tulokset saatu triangulaation eli kahden aineistokeruumenetelmän, kyselyn sekä tapahtuman tuottaman materiaalin, avulla. Täten selvityksen aihepiiriä tarkasteltiin kahdesta eri näkökulmasta, sekä olemassa olevien vahvuuksien tunnistamisena että osaamisen vahvistamisen kautta. (Kylmä & Juvakka 2014, 17).

Opinnäytetyön tutkimuksellisten osien luotettavuutta arvioidaan laadullisen tutkimuksen yleisillä luotettavuuskriteereillä. Vahvistettavuus toteutuu koko opinnäytetyöprosessin läpi jatkuneena kirjoitusprosessina. Selvityksen tehneenä opiskelijana omat lähtökohtani eivät päässeet kyselyssä vaikuttamaan tuloksiin, koska kyselylomaketta hiottiin pitkään niin opettajien kuin työelämän edustajienkin kesken. Palautekyselyn sisältö oli myös tarkasti aseteltu kattamaan molemmat tutkimustehtävät kattavasti. Tulokset kuvaavat alueellista mielipidettä eivätkä siten ole siirrettävissä kaikilta osin vastaaviin tilanteisiin.

Tässä opinnäytetyössä kyselylomake lähetettiin esimiesten välityksellä, joten osallistujien nimet tai sähköpostiosoitteet eivät tulleet missään kohtaa tietooni.

Tulokset myös analysoitiin hyvien tutkimuskäytänteiden mukaisesti niin, että tulokset heijastavat vain osallistujien mielipiteitä. Tämä vahvistaa myös opinnäytetyön uskottavuutta (Kylmä & Juvakka 2007, 127–129).

Tässä opinnäytetyössä kohderyhmän tarkka rajaaminen oli helppo suorittaa tapahtumaan osallistuneisiin terveydenhoitajiin. Kato oli odotettua suurempi, joskin sen olisi pystynyt aavistamaan tapahtuman ja siihen liitetyn palautekyselyn julkaisuajankohdasta. Kesälomat vaikuttivat varmasti eniten vastaajien määrään ja aiheutti suurimman osan kadosta.

Analysointimenetelmistä hyödynsin Webropol-ohjelman automaattisia raportointityökaluja, joten kyselyn osalta tulkintavirheet sekä tietojen käsittelyssä tapahtuvat virheet saatiin minimoitua. Terveydenhoitajien vahvuuksia luokiteltaessa taas tulkintavirheiden mahdollisuus on suurempi, koska reflektoin lajittelun tukena tapahtumassa terveydenhoitajien omia kertomuksia vastauksistaan (Heikkilä 2008, 29–31).

6 Tulokset

Tähän opinnäytetyöhön tulokset koottiin tapahtuman työpajasta sekä palautekyselystä. Tuloksissa kerron ensin niistä erikseen ja pohdintaluvussa vertaan niitä yhdessä niin muiden tutkimusten osoittamiin tuloksiin kuin omiin odotuksiinkin.

6.1 Terveydenhoitajien ammatilliset vahvuudet

Tapahtumassa terveydenhoitajat miettivät ja kirjasivat lehtiin mielestään keskeisiä taitoja terveydenhoitajatyössä. Nämä luokiteltiin ensin alaluokkiin, joista hahmottuivat pääluokat. Vastauksissa korostuivat erityisesti substanssiosaaminen, inhimillisyys, asiakkaan kohtaaminen ja tukeminen sekä itsenäisen työn haasteet. Terveydenhoitajan työ on hyvin itsenäistä, ja organisointitaidot ovat avainasemassa niin työn suunnittelussa kuin toteutuksessa. Terveydenhoitaja työskentelee usein lasten ja nuorten kanssa yksin sekä heidän vanhempiensa kanssa yhteistyössä tai ihmisten, jotka ovat tulossa ensi kertaa vanhemmiksi. Näillä asiakasryhmillä voi olla elämässään hyvinkin raskailta tuntuvia asioita ja muutoksia edessään. Asiakkaan kuuntelu ja tukeminen näissä muutoksissa on

hyvin suuressa roolissa. Asiakkaan on helppo lähestyä terveydenhoitajaa, joka on salliva, ystävällinen ja huumorintajuinen.

Taulukossa 1 (s.15) on lyhyesti esimerkki aineiston luokittelusta, jossa olen luokitellut ensin alkuperäiset ilmaisut keskenään sopiviin ryhmiin, jotka lajittelin yhteisen nimen alle alaluokiksi.

Nämä tulokset myötäilevät Kangasniemen ym. (2018) linjaamia sosiaali- ja terveydenhuollon geneerisiä osaamistarpeita. Asiakaslähtöisyys, asiakkaan kohtaaminen, voimavarojen tunnistaminen, ratkaisukeskeisyys sekä oman työn hallinta ovat isossa osassa jokaisen sosiaali- ja terveyshuollon parissa työskentelevän ihmisen arkea. Nämä itsestään selvyydeltä kuulostavat asiat ovat ratkaisevassa roolissa vaikuttavan terveydenhoitajatyön toteutumisessa sekä työssä jaksamisessa myös tulevaisuuden haasteiden edessä.

6.2 Terveydenhoitajien täydenniskoulutustarpeet

Tapahtumaan osallistuneista 51 (N=51) terveydenhoitajasta 21 vastasi kyselyyn ja heistä 20 (n=20) antoi suostumuksensa opinnäytetyöhön. Tässä osiossa käsitellään kyselylomakkeen kysymyksiä 15–18, joissa käsitellään täydenniskoulutustarpeita. Kysymyksessä 15 osallistujat arvioivat tarvettaan niin nykyiseen työhönsä kuin tulevaisuuden haasteisiin. Vastausvaihtoehdoista pyydettiin valitsemaan sopivin.

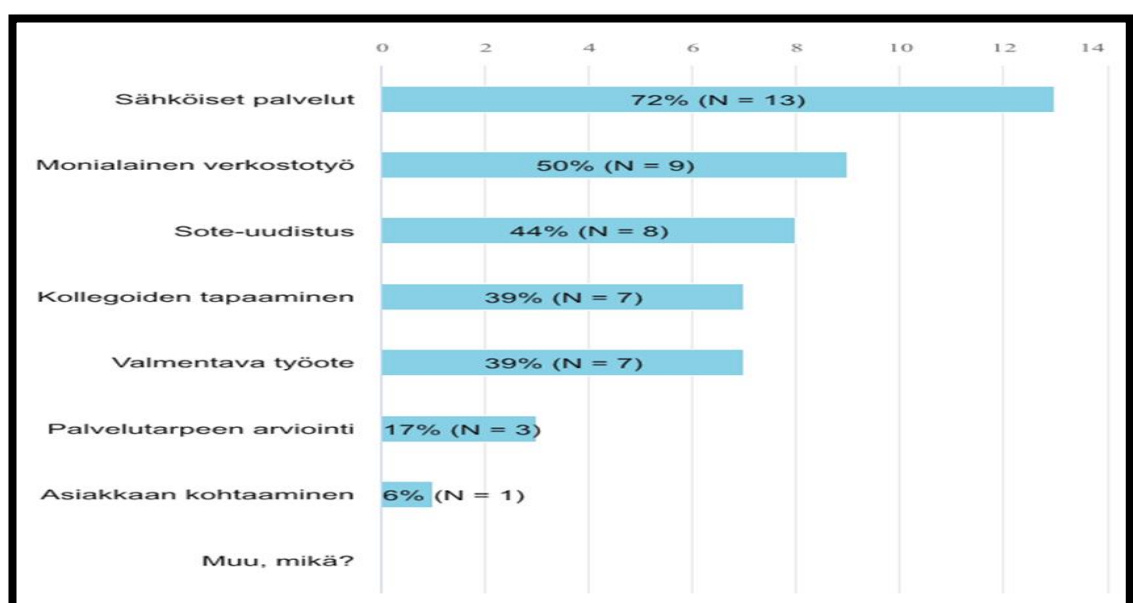
Taulukossa numeraaliset arvioinnit annettiin asteikolla 1 = Täysin eri mieltä, 2 = Melko eri mieltä, 3 = Melko samaa mieltä, 4 = Täysin samaa mieltä.

	1	2	3	4	Yhteensä	Medi- aani
Tarvitsen lisäkoulutusta nykyisessä työssäni	0	7	11	2	20	3
	0%	35%	55%	10%		
Tarvitsen lisäkoulutusta tulevaisuuden haasteisiin	0	4	9	7	20	3
	0%	20%	45%	35%		
Yhteensä	0	11	20	9	40	3

Taulukko 3. Terveydenhoitajien lisäkoulutustarpeet

Kyselyssä kartoitettiin terveydenhoitajien lisäkoulutustarpeita. Lisäkoulutusta nykyiseen työhönsä (taulukko 3 s. 20) toivoi 13 vastaajaa (valinneet vaihtoehdon 3 tai 4) ja 7 oli melko eri mieltä (vaihtoehto 2). Tulevaisuuden haasteisiin lisäkoulutusta toivoi 16 vastaajaa (valinneet vaihtoehdon 3 tai 4) ja vain 4 oli melko eri mieltä (vaihtoehto 2). Täysin eri mieltä (vaihtoehto 1) ei vastattu kertaakaan, joten voidaan päätellä jonkinlaisen lisäkoulutuksen hyödyttävän kaikkia osallistujia.

Kysymykseen numeroon 16 koulutusaiheista (kuva 3.) vastasi 18 osallistujaa, ja sähköiset palvelut nousivat selvästi eniten kiinnostusta herättäviksi. Sanallisesti osallistujat olivat arvioineet sähköisten palvelujen lisääntyvän ja palvelutarjonnan laajentuvan tulevaisuudessa. Monialainen verkostotyö kiinnosti myös 9:ää osallistujaa, ja sitä oli sanallisesti arvioitu tärkeäksi osaksi työtä ja aiheeksi, josta ei voi oppia tarpeeksi. Soteuudistus kiinnosti 8 osallistujaa. Epävarmuus siitä, miten työnkuva uudistuksen myötä, näkyi sanallisista vastauksista. Valmentava työ ote sekä kollegoiden tapaaminen kiinnostivat 7 osallistujaa. Valmentavaa työtettä ei sanallisesti ollut paljoakaan kommentoitu, mutta kollegoiden tapaamista perusteltiin harvoin näkemisellä sekä itsenäisen työn haasteilla. Myös toimintatapojen yhtenäistäminen koettiin näiden tapaamisten päätteemoiksi. Palvelutarpeen arviointiin kiinnostusta oli vain kolmella osallistujalla ja sanallisesti perusteluna olivat haastavat, moniongelmaiset asiakkaat. Asiakkaan kohtaaminen kiinnosti yhtä osallistujaa, aiheen laajuuden vuoksi.

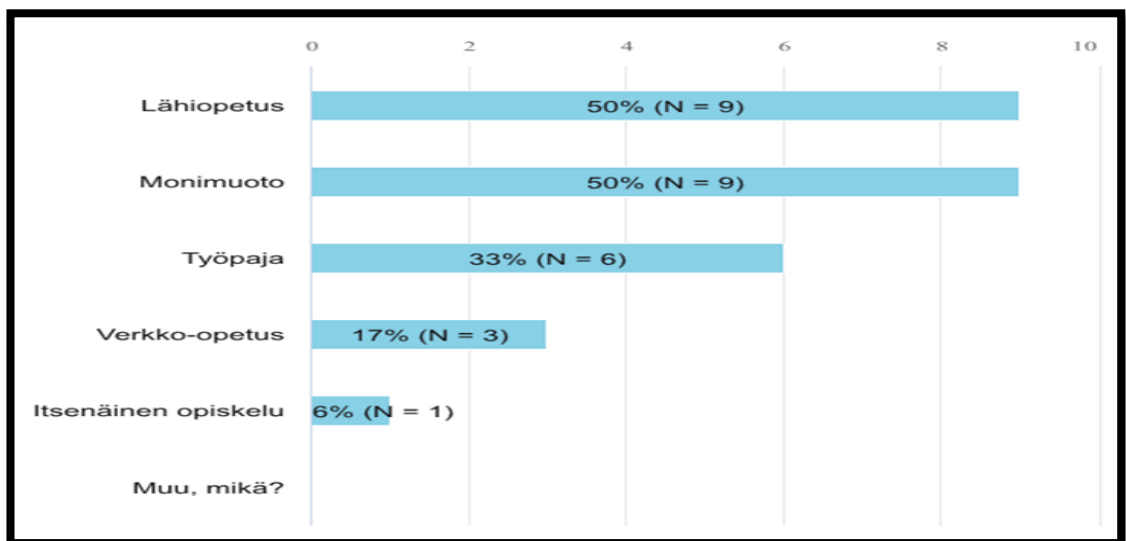

Kuva 3. Täydennyskoulutusaiheet

Tässä kaikki tulokset tukivat myös Kangasniemen ym. (2018) linjaamia sosiaali- ja terveydenhuollon geneerisiä osaamistarpeita. Palvelujärjestelmien tunte- musta, digitalisaation käyttämistä, verkostotyöskentelyosaamista, vuorovaikutus- taitoja sekä ohjaus- ja neuvontaosaamista vaaditaan monessa sosiaali- ja ter- veyshuollon ammatissa. Asiakaslähtöisyys ja uudistuvat tukimuodot vaativat osaamista sekä uudelleen opettelua ylhäältä alaspäin sanelevan palvelujärjestel- män muuttamiseksi.

Vastaajista 50 % (n=10) kannatti sekä lähi- että monimuotototeutusta toteutus- muotona (kuva 4.). Tässä opinnäytetyössä lähiopetuksella tarkoitetaan konkreet- tisesti yhteen paikkaan ja ajankohtaan liitetystä opetuksesta, johon osallistujat saapuvat sovitusti. Monimuoto-opinnot taas voivat muodostua vaihtelevasta ko- konaisuudesta niin lähiopetuksesta kuin verkkoympäristössä saatavasta materi- aalista ja tehtävistä.

Tapahtumassa aihepiirejä käsiteltiin työpajoissa, joka sekin työmuotona kiinnosti kuutta osallistujaa. Tämän kysymyksen avoimeen kohtaan ”muu, mikä?” ei tullut vastauksia lainkaan. Kokonaan internetpohjainen verkko-opetus kiinnosti myös kolmea osallistujaa. Tämän opetusmuodon etuna ovat joustavat toteutusajankoh- dat sekä uudelleenkäytettävyys. Verkko-oppimisympäristössä tapahtuva täyden- nyskoulutus onkin yleistymässä monessa koulutuksessa.

Kuva 4. Koulutuksen toteutustapa

Kysymyksessä 18 selvitettiin, kuinka usein koulutustapahtumia tulisi olla ja ketkä olisivat mukana näissä tapahtumissa. Tähän avoimeen tekstikysymykseen vastasi 15 osallistujaa. Kuusi vastaajaa toivoi koulutusta 1–2 kertaa vuodessa, kolme vastaajaa 2–4 tai kuukausittain järjestettävänä ja kolme vastaajaa toivoi vain kerran vuodessa järjestettävää tapahtumaa. Yhdelle vastaajalle riittäisi koulutuksen järjestäminen kerran kahdessa vuodessa ja kahden vastaajan mukaan järjestämisaikataulu riippuisi paljon koulutuksen sisällöstä. Kaikissa vastauksissa osallistujiksi mainittiin kollegat tai terveydenhoitajat.

7 Yhteenveto

7.1 Terveydenhoitajien vahvuudet

Terveydenhoitajien ammatillinen itsetunto on ollut historiallisesti jatkuvan polkemisen alla. Terveydenhoitajat ovat pitkään joutuneet taistelemaan paikastaan suomalaisen terveydenhoidon sisällä. Asemaa ovat yrittänyt horjuttaa niin kätilö- ja sairaanhoitajaliitot kuin virkaehtosopimukset. (Puro 2017.) Ennalta ehkäisevän näkökannan ja yhteisön hyvinvoinnin ammattilaisina terveydenhoitajilla on paljon annettavaa terveyden- ja hyvinvoinnin palvelukokonaisuudessa. Olemassa olevien vahvuuksien tunnistamisella pyrittiin herättelemään tätä itsetunnon nousua. Terveydenhoitajat tuntuivatkin hyvin itse tiedostavan, kuinka monipuolista osaamista he työssään tarvitsevat. Nyt tehtäväksi jää tämän viestin vieminen ulos terveydenhoitajien piiristä ja hyödyntää sitä terveydenhoitajien aseman vahvistamiseen osana tulevaisuuden terveydenhoitoa.

Kyselyssä keskityttiin osaamisen vahvistamiseen tulevaisuudessa. Vaikka vastauksia tulikin osallistujamäärään verrattuna vähänlaisesti, voidaan todeta jonkinasteisen täydennyskoulutuksen tarpeen tulevan esille vastauksista. Monet kokivat sähköisten palveluiden lisääntyvän tulevaisuudessa siinä määrin, että niiden läpikäyminen koulutuksen muodossa olisi kannattavaa. Myös tapahtumassa terveydenhoitajat toivat esille sähköisten palveluiden jatkuvan laajentumisen sekä niihin liittyvien toimintojen opetteluun. Lisäksi itsenäisen työn nurja puoli, tietynlainen ammatillinen yksinäisyys, korostui vastauksissa. Terveydenhoitajien ei ole useinkaan mahdollista kokoontua työhyvinvointi-iltapäivän kaltaisiin tilaisuuksiin, jossa näkee myös oman alueen ulkopuolella työskenteleviä terveydenhoitajia.

Tässäkin asiassa laajat koulutusiltapäivät voisivat auttaa kokoamalla terveydenhoitajia eri toimipisteistä.

Muuttuva työ ja tulevaisuuden haasteet eivät sinällään terveydenhoitajia tunnu hätkäyttävän, mutta moni myöntää hyötyvänsä täydennyskoulutuksesta. Vähintään kerran vuodessa tapahtuvaan koulutukseen, jossa voitaisiin sekä tavata kollegoita että juurruttaa uusia käytänteitä työelämään vietäväksi, olisi ilmeisesti tarvetta. Kenties tämänkaltaiseen koulutukseen voitaisiin lisätä verkkoympäristöstä saatavaa lisämateriaalia ja/tai ennakkomateriaalia. Verkkokoulutuksen vaikuttavuutta lisää kasvokkain tapahtuva kokoontuminen, jossa mielipiteiden julkilausuminen ja asian yhteinen käsittely varmistaa asioiden sisäistämistä sekä uusien käytänteiden juurtumista käytännön työssä. Lisäksi Tervakanto-Mäentaustan tutkimuksessa todettiin aktiivisen toiminnan verkkoalustoilla lisääntyvän, kun opiskelijat tuntevat toisensa ja joutuvat tapaamaan kasvokkain (Tervaskanto-Mäentausta 2018). Parasta olisi, jos ryhmät saataisiin muodostettua sekaryhmiksi eri työyhteisöistä. Näin voidaan myös parantaa yhtenäisten käytänteiden leviämisen koko työyhteisön kattavaan käyttöön.

Tietoteknisten taitojen tarve ja digitalisaation lisääntyminen sekä kiinnostaa että huolettaa myös henkilökuntaa. Palveluiden saatavuus, henkilöresurssien kohdentaminen ja robotiikan tuomat edut tunnistetaan hyvin ja otetaan vastaan mielenkiinnolla (Kangasniemi ym. 2018, 48–49). Huolellisesti suunnitellulla ja oikein kohdennetulla täydennyskoulutuksella saataisiin työntekijöiden taidot vastaamaan tietoteknisten ratkaisuiden tuomiin tarpeisiin. Puhtaasti atk-ohjelmiston ja työmenetelmien hallintaan suunnatut koulutukset olisivat vastausten ja teoriapohjan perusteella tarpeen. Työntekijät kaipaavat selkeästi uudenlaisia, konkreettisia työkaluja työnsä tekemiseen.

7.2 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyön tekeminen on ollut moninainen prosessi, joka on laajentunut ja muuttanut muotoaan matkan varrella anonyymistä kyselystä aina tapahtuman ja sen palautekyselyn järjestämiseen asti. Prosessin alussa parityöskentelyä aloitettu työ muuttui yksin työskentelyksi ja siten myös tekemisen haasteet ja aika-

taulutukset muuttuivat haasteellisemmaksi. Yksin työskentelyn hyvät puolet meinasivat jäädä jalkoihin muiden opiskeluiden vaatimien aikataulutusten vuoksi. Hankaluudeksi muodostui myös teoriapohjan englanninkielisen osan vahvistaminen. Terveystenhoitajan työ ja ammatillinen kenttä ovat eriytyneet Suomessa täysin omanlaisekseen, jollaista ei muualta maailmalta löydy. Materiaalin valitseminen ja rajaaminen vastaamaan suomalaisen terveystenhoitajan työtä oli haastavaa. Ammatillisesti työ on antanut paljon. Vaikka terveystenhoitajia työskentelee nykyään eritasoisissa tehtävissä monella sektorilla erilaisten ihmis- ja ammattiryhmien keskellä, on kuitenkin edelleen nähtävissä vanha terveystensaren työnkuva ja sen alkuperäinen tarkoitus sekä tarve kansan terveysten edistäjänä. Ennaltaehkäisy ja terveysten tukemisen ammattilaisina terveystenhoitajat ovat taistelleet paikkiaan ja ovat todellakin ansainneet kunnioituksensa kansalaisten keskuudessa. Ammattilypeys ja koulutuksen arvostus muissa ammattiryhmissä on ammattiyhdistysten ja ammattikorkeakoulujen prioriteettilistan kärjessä terveystenhoitajien ammatin jatkumisen varmistamiseksi.

Vaikka terveystenhoitajan toimenkuva onkin jo laaja kokonaisuus, oli hienoa nähdä, kuinka vastaanottavaisesti kyselyyn vastanneet terveystenhoitajat suhtautuivat täydennyskoulutukseen. Onkin huojentavaa tulevaisuuden terveystenhoitajana huomata, että aina voi oppia lisää eikä valmistuessaan tarvitse yrittää olla "valmis".

Lähteet

Ahokainen, N., Rinkinen, M. & Tujula, M. 2018. Terveydenhoitajatyön muutokset. Saimaan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

COPE. 2019. Osaavan työvoiman varmistaminen sosiaali- ja terveystalouden murroksessa, Aalto-yliopisto, THL, Laurea, Strateginen tutkimus, University of Eastern Finland, Suomen akatemia. <https://www.stncope.fi/>. Luettu 15.4.2018.

Eksote 2018a. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden, Sosiaali- ja terveystalouden Eksotessa. <http://www.eksote.fi/eksote/Sivut/default.aspx>. Luettu 27.4.2018.

Eksote 2018b. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden, Tutkimus- ja kehittäminen, Kärkihankkeet. 2017. <http://www.eksote.fi/eksote/tutkimus-ja-kehittaminen/karkihankkeet/Sivut/default.aspx>. Luettu 14.5.2018.

Eksote 2018c. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän Strategia 2014–2018. <http://www.eksote.fi/eksote/strategia-ja-johtaminen/Documents/Eksoten%20strategia%202014%E2%80%932018.pdf>. Luettu 25.7.2018.

Eksote 2018d. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden, Tutkimus- ja kehittäminen, Tutkimus- ja opinnäytetyöt. <http://www.eksote.fi/eksote/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimus-ja-opinnaytetyot/Sivut/default.aspx>. Luettu 26.7.2018.

Haarala, P., Honkanen, H., Mellin, O. & Tervaskanto-Mäentausta, T. 2015. Terveydenhoitajan osaaminen. Porvoo: Edita Publishing Oy

Heikkilä, M. 2015. Terveydenhoitajakoulutuksessa saavutettu ammatillinen osaaminen. Hoitotiede. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro Gradu.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Ilmonen, J., Isolauri, E. & Laitinen, K., 2007. Ravitsemusneuvonta koetaan tärkeäksi neuvolatyössä, Suomen Lääkärilehti 40/2007 vsk 62, 3661-3666.

Kangasniemi, M., Hipp, K., Häggman-Laitila, A., Kallio, H., Karki, S., Kinnunen, P., Pietilä, A., Saarnio, R., Viinamäki, L., Voutilainen, A. & Waldén, A. 2018. Optimoitu sote-ammattilaisten koulutus- ja osaamisuudistus, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 39/2018, Valtioneuvoston kanslia. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160883/39-2018-Optimoitu%20sote-osaaminen.pdf>. Luettu 15.12.2018.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä, Helsinki: WSOY Pro Oy.

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus, Helsinki: Edita Prima Oy.

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2014. Laadullinen terveystutkimus, Helsinki: Edita Prima Oy.

Opetus- ja Kulttuuriministeriö. 2019. Hankkeet ja säädösvalmistelu, Hankkeet, Osaamisella soteen-hanke. <https://minedu.fi/hanke?tunnus=OKM042:00/2017>. Luettu 2.6.2019.

Puro, L. 2018. Painonne arvosta kultaa. Terveystutkimuskeskus terveydenhoitajatiimin puolustajana. Helsinki: Suomen Terveystutkimuskeskus. ISBN 978-952-93-9967-3 PDF https://www.terveydenhoitajaliitto.fi/files/480/Painonne_arvosta_kultaa_sahkoinen_kirja.pdf. Luettu 10.6.2019.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 72. Suomen yliopistopaino. Helsinki: Juvenes Print Oy <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>. Luettu 9.6.2018.

Tervaskanto-Mäentausta, T. 2018. Interprofessional education during undergraduate medical and health care studies, University of Oulu Graduate School; University of Oulu, Faculty of Medicine; Center for Life Course Health Research, Tampere: Juvenes Print Oy <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526218571.pdf>. Luettu 1.11.2018.

TOTEEMI-hanke. 2019. TOTEEMI-Työssä oppimassa, työhön. Haaga-Helia, Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama korkeakoulutuksen kehittämishanke. <http://www.amktoteemi.fi/>. Luettu 3.6.2019.

UKK instituutti. 2018. ammattilaisille, VESOTE-hanke <http://www.fi/vesote>. Luettu 2.11.2018.

Valtionneuvosto. 2018. hyvinvointi ja terveys. <http://omamaakunta.fi/>. Luettu 29.4.2018.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

SAIMAAN

ammattikorkeakoulu

Saimaa University of Applied Sciences

Sosiaali- ja terveysala

Saate

Hei!

Olen terveydenhoitajaopiskelija Saimaan ammattikorkeakoulusta ja opinnäytetyöni tarkoituksena on kuvata Eksoten terveydenhoitajien näkemyksiä nykyisistä ammatillisista vahvuuksista ja täydennyskoulutustarpeista.

Olet osallistunut 17.5.2018 Hyvinvoivana terveydenhoitajana nyt ja tulevaisuudessa- iltapäivään ja tapahtumasta kerätään palautetta. Palautteen antaminen on tärkeää tulevien tapahtumien kehittämiseksi.

Lisäksi kyselyssä on mukana kysymyksiä opinnäytetyöhön liittyen. Opinnäytetyön on määrä valmistua joulukuussa 2018.

Vastauksesi on tärkeää, jotta täydennyskoulutusta pystytään tarjoamaan tarpeita vastaavasti. Kyselyyn vastaaminen vie noin 5-10 minuuttia ja toivon, että vastaat kysymyksiin huolellisesti. Vastaukset ovat luottamuksellisia ja anonyymeja. Aineistoa säilytetään analysoinnin ajan ja hävitetään analysoinnin jälkeen asianmukaisesti. Vastaaminen on vapaaehtoista.

Kiitos vastauksestasi!

Ystävällisin terveisin

Laura Karjalainen

Terveydenhoitajaopiskelija Saimaan AMK

p. 0405755671

email: l-karjalainen@student.saimia.fi

SAIMAAN

ammattikorkeakoulu

Saimaa University of Applied Sciences

**Hyvinvoivana terveydenhoitajana nyt ja tulevaisuudessa
- tapahtuman palautekysely**

1. Työyksikkö *

---

2. Työkokemus vuosina*

Teema 1

Terveydenhoitajana yhteistyöverkostoissa

Tässä osassa arvioit työpajoja, joiden aiheina olivat A) Terveydenhoitajien vahvuudet, B) Luottamus ja kollegiaalisuus sekä C) Tulevaisuus ja mahdollisuudet terveydenhoitajatyössä

3.

Terveydenhoitajan vahvuudet

Valitkaa alla olevista sopivin vaihtoehto

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä *

	1 	2 	3 	4
Toteutustapa työpajassa oli aiheeseen sopiva	☐	☐	☐	☐
Aihe oli työlleni hyödyllinen	☐	☐	☐	☐
Aihe oli erittäin ajankohtainen	☐	☐	☐	☐
Vahvuuksien tunnistaminen oli minulle hyödyllistä	☐	☐	☐	☐
Aiheen käsittely vahvisti omaa ammatti-identiteettiäni terveydenhoitajana	☐	☐	☐	☐

4.

Luottamus ja kollegiaalisuus

Valitkaa alla olevista sopivin vaihtoehto

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä *

	1 	2 	3 	4
Toteutustapa työpajassa oli aiheeseen sopiva	☐	☐	☐	☐
Aihe oli työlleni hyödyllinen	☐	☐	☐	☐
Aihe oli erittäin ajankohtainen	☐	☐	☐	☐
Luottamusteema auttoi tunnistamaan kollegiaalisuuden toteutumista omassa työyhteisössä	☐	☐	☐	☐

5.

Tulevaisuus ja mahdollisuudet

Valitkaa alla olevista sopivin vaihtoehto

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä *

	1 	2 	3 	4
Toteutustapa työpajassa oli aiheeseen sopiva	☐	☐	☐	☐
Aihe oli työlleni hyödyllinen	☐	☐	☐	☐
Aihe oli erittäin ajankohtainen	☐	☐	☐	☐
Tulevaisuuden mahdollisuuksien tunnistaminen oli hyödyllistä	☐	☐	☐	☐

6. Millaisia ammatillisen kehittymisen haasteita ja koulutustarpeita Maakunta- ja sote-uudistus herättää terveydenhoitajatyön kannalta?

---

7. Kommentit työpajoista

Teema 2

Aivotyön ergonomia

Tässä osiossa arvioitte työpajan sisältöä työhyvinvoinnin työpajoista, jotka sijaitsivat ulkona ja joiden aiheina olivat: Työpaja 1 Näkö- ja kuuloergonomia, Muistikuorma ja Kommunikointi ja ohjeistukset, Työpaja 2 Päätöksenteko, Osaaminen ja Uuden oppiminen, Työpaja 3 Työympäristön häiriötekijät, Keskeytykset, Tietotulva ja monitehtävävaatimukset sekä Työvälineet

8.

Työpaja 1: Näkö, kuulo ja muisti

Valitkaa alla olevista sopivin vaihtoehto

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä

*

	1 	2 	3 	4
Toteutustapa oli aiheeseen sopiva	☐	☐	☐	☐
Aihe oli omalle työlleni hyödyllistä	☐	☐	☐	☐
Aihe oli erittäin ajankohtainen	☐	☐	☐	☐

9.

Työpaja 2: Päätöksen teko

Valitkaa alla olevista sopivin vaihtoehto

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä

*

	1 	2 	3 	4
Toteutustapa oli aiheeseen sopiva	☐	☐	☐	☐
Aihe oli omalle työlleni hyödyllistä	☐	☐	☐	☐
Aihe oli erittäin ajankohtainen	☐	☐	☐	☐

10.

Työpaja 3: Työympäristön keskeytykset

Valitkaa alla olevista sopivin vaihtoehto

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä

	1 	2 	3 	4
Toteutustapa oli aiheeseen sopiva	☐	☐	☐	☐
Aihe oli omalle työlleni hyödyllistä	☐	☐	☐	☐
Aihe oli erittäin ajankohtainen	☐	☐	☐	☐

11. Kommentit työpajoista

Koko päivän anti:

12.

Valitkaa alla olevista sopivin vaihtoehto

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä

	1 	2 	3 	4
Työhyvinvointipilotin kokemuksista kuuleminen kannusti edistämään työhyvinvointiani	☐	☐	☐	☐
Työpajatyöskentely auttoi tunnistamaan työhyvinvointia edistäviä konkreettisia tekijöitä	☐	☐	☐	☐
Konkreettisten tekijöiden tunnistaminen auttaa kehittämään omaa työskentelyäni	☐	☐	☐	☐
Tunnistan työhyvinvoinnin merkityksen omassa työskentelyssäni	☐	☐	☐	☐
Kollegoiden tapaaminen vahvisti yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	☐	☐	☐	☐
Päivä auttoi tunnistamaan työhyvinvointiin liittyviä asioita	☐	☐	☐	☐
Päivä oli onnistunut kokonaisuutena	☐	☐	☐	☐
Päivän käytännön järjestelyt olivat toimivia	☐	☐	☐	☐
Olen kiinnostunut jatkossakin vastaavista tapahtumista	☐	☐	☐	☐

13. Arvosana tapahtumalle kouluasteikolla 1-5

1=välttävä, 2= tyydyttävä, 3= hyvä, 4= kiitettävä, 5=erinomainen

1 2 3 4 5

Välttävä   Erinomainen

14. Kommentit tapahtumasta

Kehittymistarpeet tulevaisuudessa

Tässä osiossa pyydän sinua vastaamaan väittämiin lisäkoulutustarpeista

15.

Valitkaa allaolevista vaihtoehdoista sopivin

1 = Täysin eri mieltä 2 = Melko eri mieltä 3 = Melko samaa mieltä 4 = Täysin samaa mieltä *

	1 	2 	3 	4
Tarvitsen lisäkoulutusta nykyisessä työssäni	☐	☐	☐	☐
Tarvitsen lisäkoulutusta tulevaisuuden haasteisiin	☐	☐	☐	☐

16. Olen kiinnostunut seuraavista koulutusaiheista.

Voit valita useita vaihtoehtoja. Perustele valintaasi tekstikenttään.

- Asiakkaan kohtaaminen _____
- Palvelutarpeen arviointi _____
- Sähköiset palvelut _____
- Kollegoiden tapaaminen _____
- Monialainen verkostotyö _____
- Valmentava työote _____
- Sote-uudistus _____
- Muu, mikä? _____

17.

Mikä olisi sinulle mieluisin koulutuksen toteutustapa?

Itsenäinen opiskelu

Lähiopetus

Verkko-opetus

Monimuoto

Työpaja

Muu, mikä? _____

18. Kuinka usein koulutustapahtumia tulisi olla ja ketkä olisivat mukana?

---

19. Suostumus

Suostun, että palautettani hyödynnetään opinnäytetyöhön